

KUIDAS õnnetused juhtuvad?

PEA MEELES!

Kõige rohkem nõ vältitavaid ehk mitte-tahtlikke mürgistusi esineb –3 aastaste lastega.

Taimed ja seened võivad olla ohtlikud mitmel moel - mõned põhjustavad allaneelamisel vaid seedehäireid, mõned on aga inimesele eluohtlikult mürgised.

Taimedes leiduv mahl võib põhjustada nahal ja limaskestadel fototoksilisi reaktsioone (eriti putked), söövitusi (verehurmarohi). Mõned seened võivad olla ohtlikud juba nende töötlemisel (kevadkogrits).

Lastele pakuvad erilist huvi värvilised marjad, seened ja taimed. Mitmed kodudes kasutatavad dekoratiivsed taimed võivad olla lausa ohtlikud.

- Teadlikkus ja ettevaatlikkus on seene- ja taimemürgistuste puhul parimaks kaitseks!
- Enne taimede, lillede koju toomist veendu nende ohutuses!
- Õpeta lapsi mitte suhu panema tundmatuid seeni, taimi ja marju, selgita võimalikke tagajärgi.
- Süües teise inimese poolt valmistatud seenetoitu, uuri seente päritolu!

Mürgistuse kahtluse korral ära oota mürgistuse sümptomite ilmnemist!

Esmaabi loodusest tingitud ägedate mürgistuste korral:

1. Kui on söödud midagi mürgist, tuleb suu kohe loputada.
2. Kindlasti pole vaja ajada kannatanut oksendama.
3. Anda väikeste lonksude kaupa juua vett.
4. Kindlaks teha taime, marja, seene täpne nimetus ja hinnata selle võimalik allaneelatud kogus!
5. Helistada mürgistusinfoliinile

 16662

et saada teada, kas tegemist on mürgise taime/ seene/marjaga ning kas manustatud kogus on tervisele ohtlik või mitte.

6. Jälgida täpselt mürgistusinfoliinilt saadud juhiseid!
7. Igas kodus võiks varuks olla aktiivsütt, mis võib üllatavalt paljude mürgistuste korral olla elupäästvaks vahendiks.

Lapse jaoks tuleks koju varuda 0,25 grammiseid tablette arvul, mis võrdub lapse neljakordse kehakaaluga. Näiteks kümnekilose lapse puhul 40 tabletti.

Täiskasvanu jaoks on orienteeruv vajalik kogus 50 g (200 tabletti).

NB! Kindlasti ei tohi sellises koguses aktiivsütt kannatanule anda ilma mürgistusinfoliiniga konsulteerimiseta, kuna ka aktiivsöel on kõrvaltoimed ja aktiivsüsi ei aita absoluutselt kõikide mürgistuste puhul.

Esmaabi pole vaja, kui on söödud:

- kuni 5 mürgimarja neelamine ei tekita mürgitusohtu (v.a karumustikas) ent mittesöödavate marjade neelamisel on võimalik seedetrakti ärrituse teke!
- 1 cm³ mürgist seent

Mürgistusteabekeskus

 16662

Mürgistused taimede ja seentega

Mürgistusteabekeskuse missioon on mürgistusjuhtumitest tingitud haigestumiste, tervisekahjustuste ja suremuse vähendamine ning mürgistusala info kättesaadavuse edendamine.

Avatud helistamiseks ööpäevaringselt nii elanikkonnale kui tervishoiuspetsialistidele.

Telefoniliinile **16662** helistamine on anonüümne ning kohaliku kõne hinnaga.

Välismaalt helistamiseks on number **(+372) 79 43 79 4**.

 24h Mürgistusinfo **16662**

TERVISEAMET

Mürgised seened

Seeni korjates ei tasu igaks juhuks seeni näksida!
Mürgiseeni ei saa eristada maitse järgi.

Tõsiseid mürgistusi põhjustavad ohtlikud seened:

- **KEVADKOGRITS** (*Gyromitra esculenta*)
Ohtlik on ka seenetoidu valmistamine ventilatsioonita ruumis
- **TORE VÕÖDIK** (*Cortinarius rubellus*)
TAPVALT MÜRGINE!
- **ROHELINE JA VALGE KÄRBSESEEN**
(*Amanita virosa*, *Amanita phalloides*)
TAPVALT MÜRGISED!

Järgmisi seeni ei tohi süüa koos alkoholiga:

- **Tamme-kivipuravik** (*Boletus luridus*)
- **Nuijalg-lehtrik** (*Clitocybe clavipes*)
- **Soomusmampel** (*Pholiota squarrosa*)
- **Mürkliid** (*Morchella* spp.)
- **Mõningad heinikulised** (*Tricholoma aurantium*)
- **Kurrel ehk sõrmkübaraseen** (*Verpa bohemica*)
- **Voldiline tindik** (*Coprinus atramentarius*).

Mürgiseened on tavaliselt väga dekoratiivse välimusega.

Kevadkogrits

Tore võõdik

Valge kärbseseen

Roheline kärbseseen

Harilik ussilakk

Must leeder

Harilik lumimari

Karumustikas

Ameerika kermesmari

Harilik maavits

Näsinii

Piibeleht marjadega

Mürgised marjad

- **USSILAKK** (*Paris quadrifolia*)
- **PUNANE JA MUST LEEDER**
(*Sambucus racemosa*, -nigra)
- **LUMEMARI** (*Symphoricarpos albus*)
- **KARUMUSTIKAS** (*Atropa belladonna*)
- **AMEERIKA KERMESMARI** (*Phytolacca americana*)
- **KORALL-MAAVITS** (*Solanum capsicastrum*)
- **NÄSINIIN** (*Daphne mezereum*)
- **PIIBELEHE MARI** (*Convallaria majalis*)

Mürgised taimed

Mürgiseid taimi võib leida nii elutoast, aiast kui ka vabast loodusest:

- **PUTKED** (psoraleen)
- **JUGAPUU** (taksiinalkaloid)
- **NÄSINIIN** (metsereiin, dafnetoksiin)
- **ROHELISED KARTULID, TOMATID** (solaniin)
- **JÄNESEKAPSAS, RABARBERILEHT**
(sisaldavad oksalaate, ohtlikud suures koguses)

Mõnede taimede mahl võib põhjustada paigset nahaärritust või muuta naha päikesevalguse suhtes tundlikuks:

- **KARUPUTK**
- **KARVANE KARUPUTK**
- **HEINPUTK**
- **METS-HARAKPUTK**
- **KIKKAPUTK**
- **AED-MOORPUTK**
- **KOERAPUTKED**
- **AEDRUUT**
- **VALGE DIKTAMNUS**

Karuputk

Harilik jugapuu

Näsinii

Jänesekapsas